

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani(jud.V.Muntean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.M.Guzun, Iu.Cotruță, N.Simciuc)
Instanța de recurs: M.Ghervas, D.Maradri, Iu.Bejenaru

Î N C H E I E R E

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul: Maria Ghervas

Judecători: Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire declarată de Niță Ion,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Niță Ion împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura
Generală a Republicii Moldova privind compensarea prejudiciului material și moral
și obligarea aducerii scuzelor oficiale din numele statului,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 22 august 2016 Niță Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând compensarea prejudiciului
material în mărime de 200000 lei și moral în mărime de 300000 lei, cauzate ca
urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale
instanțelor judecătorești, prin tragerea ilegală la răspundere penală a lui, precum și
obligarea Procuraturii Generale la aducerea scuzelor oficiale din numele statului.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 18 ianuarie 2014 în privința sa a
fost intentată o cauză penală, iar la data de 19 ianuarie 2014 a fost reținut pentru 72
de ore. Ulterior, la data de 22 ianuarie 2014 măsura preventivă a fost schimbată din
arest preventiv, în arest la domiciliu, iar Curtea de Apel Chișinău ulterior a schimbat
măsura preventivă din arest la domiciliu, în eliberarea provizorie sub control
judiciar. Indică că, persoana care a înaintat plângere în privința sa, a comunicat
informații mincinoase procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, Secrieru Natalia,
care, din solidaritate, a înaintat un demers în instanța de judecată, fiindu-i schimbată
măsura preventivă în arest preventiv.

A relatat că, în perioada 14.02.2014 - 11.09.2014 s-a aflat în arest la
Penitenciarul nr. 13, de fiecare dată arestul fiind prelungit, din aceleași motive
neîntemeiate și în lipsa sa.

A comunicat că, aflându-se în penitenciar, a ținut și greva foamei, dar nimeni
nu a vrut să-l audă. Menționează că, la data de 15.04.2014 a fost internat forțat la
Spitalul de psihiatrie pentru efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice și cu
toate că nu a fost de acord cu aceasta, s-a aflat acolo timp de 5 săptămâni.

A invocat reclamantul că, la data de 11.09.2014 a fost eliberat, măsura preventivă a fost schimbată din arest preventiv, în arest la domiciliu, iar la data de 09.03.2015 a fost schimbată măsura preventivă din arest la domiciliu, în eliberare provizorie sub control judiciar. Ulterior, prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24.06.2015 a fost achitat, sentința fiind menținută și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21.01.2016.

Ulterior, Curtea Supremă de Justiție a respins recursurile părților, ca fiind nefondate. Consideră reclamantul că, judecătorii prin deciziile lor, la indicația procurorului 1-au limitat în drepturi, fiind înjosit, bătut și adus la cel mai jos nivel al societății.

În drept, acțiunea s-a întemeiat pe prevederile Legii nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 noiembrie 2016 a fost dispusă atragerea în proces a Procuraturii Generale, în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 februarie 2017 acțiunea depusă de Niță Ion a fost admisă parțial și s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Niță Ion suma de 100000 lei, în calitate de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și s-a obligat Procuratura Generală să aducă lui Niță Ion scuze oficiale din numele statului, în formă scrisă.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

La data de 13 februarie 2017 Procuratura Generală a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

La data de 14 februarie 2017 Niță Ion a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii, cu încasarea prejudiciului material și moral în mărimea solicitată.

La data de 15 februarie 2017 Ministerul Justiției, la fel, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, modificarea hotărârii instanței de fond, în partea ce ține de prejudiciul moral încasat, cu diminuarea acestuia, corespunzător sumelor acordate în cauze similare de către Curtea Europeană și instanțele judecătorești naționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 s-au respins apelurile declarate de Niță Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, s-a admis apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 februarie 2017 în partea obligării Procuraturii mun. Chișinău să-i aducă lui Niță Ion scuze oficiale în formă scrisă în numele statului, și s-a emis o nouă hotărâre în această parte prin care cerința dată s-a respins ca neîntemeiată, în rest hotărârea primei instanțe s-a menținut.

La 20 iulie 2017 Niță Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 03 august 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând modificarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Niță Ion a prejudiciului moral cauzat, în sensul diminuării sumei prejudiciului acordat, corespunzător sumelor acordate în cauze similare de către Curtea Europeană și instanța judecătorească națională.

La 23 august 2017 Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care prejudiciul moral să fie diminuat până la o sumă rezonabilă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2017 recursurile declarate de Niță Ion, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova au fost considerate inadmisibile.

La 06 decembrie 2017 Niță Ion a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2017, solicitând casarea încheierii instanței de recurs și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art.451 alin.(1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Motivele revizuirii sunt prevăzute limitativ de art.449 CPC. Astfel, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Din dispozițiile legale sus-arătate urmează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

Raportînd la caz norma de drept precitată, Colegiul reține că, Niță Ion depunând cererea de revizuire, a invocat dezacordul cu soluția instanței de recurs prin relatarea situației în viziunea acestuia, motive ce au fost cercetate, analizate și combătute în cadrul judecării pricinii în instanțele de judecată.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 Codul de procedură civilă.

În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanțele inferioare a normelor de drept material și procedural, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat.

Colegiul menționează că, la caz, în argumentarea cererii, revizuentul nu invocă careva circumstanțe sau probe care ar putea fi raportate la temeiurile stabilite de normele procedurale sus citate, iar alegațiile acesteia nicidecum nu constituie temei de revizuire.

Așadar, prin prisma celor enunțate, Colegiul conchide că în cererea de revizuire nu au fost prezentate probe concludente și pertinente, care să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile prevăzute de art. 449 din Codul de procedură civilă, or, cele indicate de către revizuent au fost supuse cercetării pe parcursul examinării cauzei în ordine de recurs.

Pentru a invoca prevederile art. 449 Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte pot servi

temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Colegiul consideră că motivele invocate în susținerea cererii de revizuire nu relevă prin prisma art. 449 din Codul de procedură civilă careva temeuri legale ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

În urma celor reținute supra, Colegiul evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel fiind, Colegiul remarcă că admiterea cererii de revizuire, în sensul formulat, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a ori căruia litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*cauza Brumărescu contra României nr. 28342/95 și Roșca contra Moldovei nr. 6276/02*).

Din considerentele, menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Niță Ion împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Niță Ion împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind compensarea prejudiciului material și moral și obligarea aducerii scuzelor oficiale din numele statului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Gervas

Judecători

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru